

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica štav. 4.

UREDNISTVO se nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 276
UPRAVA se nahaja v Jurčičev
ulici št. 4, prtljaje, desno. Tele-
fon št. 24. SMS poštno-čekevalni ra-
čun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
opira. — Rokopis se na vrhcu

Številka: 45.

Sporazum med malo in veliko antanto.

razpravljalo. Dosežen je popoln sporazum. Vsa vprašanja so natančno objašnjena in zavzeto je precizno stališče. Dr. Beneš je takoj po prihodu v Pariz obrazložil Poincaréju potek londonskih pogajanj. Polagoma bo dosežen zavezniški popolni sporazum glede vseh vprašanj.

MZ Beograd, 23. februarja. Tukaj se govori, da so imela pogajanja dr. Beneša v Londonu in Parizu ta uspeh, da se je med Anglija, Francijo in malo antanto dosegel sporazum, ki določa, da zapuste genovsko konferenco takoj, ko bi se začelo razpravljati o političnih vprašanjih. Naša vlada je potom dr. Beneša dala v Londonu in Parizu razumeti, da se ne more udeležiti konference, če bi se razpravljalo o notranje-političnih zadevah.

DKU Praga, 22. februarja. Ministrski predsednik dr. Beneš je imel pred odhodom v ponedeljek zadnji razgovor z Lloyd Georgeom glede posameznih točk programa za genovsko konferenco in glede metode delovanja. O posameznih točkah, osobito glede onih, ki se tičejo Českoslovaške, se je temeljito

Predpriprave za genövsko konferenco.

DKU London, 22. febr. Danes se je sestala konferenca angleških, francoskih, italijanskih in japonskih delegatov, ki se bo posvetovala glede ustanovitve mednarodnega sindikata za obnovo Evrope. Konferenca bo predvsem razpravljala o potrebnem kapitalu za ustanovitev tega sindikata. Pogajanja se bodo jutri nadaljevala ter se bo izdelal zakonski načrt, ki se bo predložil konferenci v Genovi.

DKU Pariz, 22. febr. Kakor poro-

Meje slovenskih oblasti.

TIP Beograd, 22. februarja. Danes dopoldne je zboroval pododbor za administrativno razdelitev države in določil meje med obema oblastima v Sloveniji. Meje se krijejo z onimi, ki jih predvideva prvotni vladni predlog. Proti Hrvatski ostanejo dosedanje pokrajinske meje. Prekmurje v Lendavo se dodeli mariborski oblasti. Mesto Cabar bo povprašano, ali želi biti prideljeno ljubljanski oblasti ali pa karlovški.

Allagić se ne pomilostl.

ZM Beograd, 23. februarja. Ministrski svet je v izpolnjevanju kraljeve oblasti odklonil prošnjo atentatorja Aliagića, za pomiloščenje.

Demetrovič vstraja pri ostavki.

ZM Beograd, 23. febr. Ker je fin. minister dr. Kumanudi izjavil, da zahtevam pokrajinskega namestnika za Hrvatsko, Jurija Demetroviča, glede ureditve uradniških plač ne more ugoditi, vztraja Demetrovič na svoj demisiji.

Dar vojvodinskih občin kralju.

ZM Beograd, 23. febr. Več občin v Vojvodini namerava nakupiti večje posestvo, katero bodo poklonile kralju ob priliki zaroke.

Za kredit Avstriji.

DKU London, 22. februarja. Jutri se sestane finančni odbor zveze narodov, ki bo razpravljal glede vprašanja kredita za Avstrijo in o drugih finančnih problemih. Govori se, da se bo poskušalo izvesti kreditni načrt, ki je bil predlagan maja meseca lanskega leta.

DKU Beograd, 23. februarja. Češkoslovaški poslanik dr. Kalina po poročilih časopisja ni odpotoval v Ljubljano, ker bo tudi dr. Beneš po zadnjih informacijah odpotoval direktno v Prago. Vsled tega odpade tudi sestanek s Pašićem in Ninčičem. Mesto v Ljubljani se sestanejo zastopniki male antante prihodnji teden v Beogradu. Govori se, da bo ob tej priliki prišel v Beograd tudi poljski zunanji minister Skirmut.

čla „Petit Parisien“, je ministrski predsednik Poincaré podal na včerajšnji seji finančnega odbora več zelo važnih izjav. Med drugim je izjavil, da bo na genovski konferenci sprožil vprašanje glede izplačila nemških dolgov, kakor tudi glede stabilizacije meničnega tečaja. Finančni položaj je zelo resen in izpostaviti se mora določen program. Predvsem se mora zvižati obrestna mera bonov narodne obrane, otvoriti rentno tržišče in razjasniti reparacijsko vprašanje.

Zbližanje med Francijo in Rusijo.

TIP Berlin, 22. febr. V tukajšnjih političnih krogih se splošno opaža izprememba v orientaciji napram sovjetski vladi. Po vesteh iz Stockholma namreč Francija kljub vsem demantijem nadaljuje finančna pogajanja z Rusijo. Nemški politični in gospodarski krogi pojavov prijateljskega preokreta v dosedaj napetem francosko-ruskem razmerju ne spreminjajo baš s simpatijami.

Italijanska vladna kriza.

DKU Rim, 22. februarja. Giolittijev načrt za sestavo ministrstva z Orlandom in De Nicolom je vsled ugovora ljudske stranke propadel.

Marlja Terezija zapusti Svico.

DKU Bern, 22. februarja. Bivša nadvojvodinja Marija Terezija zapusti jutri s sinom razkralja Roberta Svico.

Francoski predsednik se udeleži kraljeve poroke.

TIP Bukarešta, 22. februarja.
Poroke kralja Aleksandra z rumunsko
princezino Marijo se poleg predsednika
Masaryka udeleži najbrže tudi predsednik
francoske republike Millerand.

Nemiri na Portugalskem.

TIP London, 22. febr. Iz Lizbone javljajo: Strokovne organizacije so včeraj pričele s splošno stavko, ki je revolucionarnega značaja. Podrobnosti pokreta in njega motivi in cilji še niso znani.

Dr. Zerjav v Dubrovniku.

TIP Dubrovnik, 22. februarja. Minister dr. Zerjav je prispel včeraj v Dubrovnik na končno izlecenje. Voznik je ostal dobro.

živila za drag denar, kar producent vsled slabe valute, ki povzroča smešno nizko vrednost njegovega dela, dviga cene živilom na tako stopnjo, da jim konzument ne more slediti in postaja vedno bolj nezadovoljen. Naš konzument nima nobenega orožja proti producentu, ker vlada mora slediti interesom večine. Toda konzument bi tudi ne mogel obrniti orožja proti našemu producentu, zakaj temu se delo plačuje za nizko ceno v primerj s tujo valuto. Če bi vlada udarila po producentu, bi zadela tudi konzumenta in — sebe.

Največ krivde je v tistem tankem sloju, ki leži med producentom in konzumentom in ki se je pri nas razpasel do one mere, ki že daleč presega dopuščeno stopnjo svobode, ki jo ima zasebna trgovina v današnji demokraciji držav. To je sloj prekupčevalcev in spekulantov, ki odirajo producenta in konzumenta. Pomisliti je treba, da je producent redkokje gospodarsko organiziran. Kmetijsko-strokovna organizacija je najbolj močna v Sloveniji, koder je kmetijstvo najbolj pasivno, na Hrvaškem je zelo slaba, v Vojvodini brez moči, v Srbiji je nekoliko boljša, a še vedno nima dovolj vpliva na celotno situacijo kmetijske produkcije. Ogromna večina kmetov je na nižji kulturni stopnji, njihovi voditelji so se razmahnili v politiki in spekulirajo s političnimi programi, a gospodarsko-organizatorično in socialno potrebo kmetijskega ljudstva so zanemarili docela. Pri nas bi bilo tedaj popolnoma brezupno, če bi hoteli apelirati na kmetijskega producenta, da bi se oziral na domačega konzumenta. Tak glas bi se bil izgubil v puščavi... Pri nas pa lahko veliko stori vlada, ki ima v roki zamotane uzde naše agrarne politike. Toda v vladi bi morali imeti odločilno besedo strokovnjaki, distingvirani gospodarji ki bi vedeli ohraniti producenta in zadovoljili konzumenta. In to je umetnost!

Te umetnosti doslej nismo opazili pri vladanju naše države. Ugotoviti pa moramo, da je vlada prezrla marsi katero nalogo in napravila mnogo napak. Izgleda, da se je preveč ojačil srednji parasitski sloj in narastel na škodo producenta in konzumenta. Če je temu tako, potem bo moral konzument nastopiti v prvi vrsti proti zajedavcem, ki grizejo tako konzumenta kot producenta. Za ureditev razmerja med producentom in domačim konzumentom v naši agrarni državi se mora tedaj rešiti predvsem problem, kako odstraniti obojestranske zajedavce in kako doseči osvoboditev, samostojnost obeh socialnih skupin.

Iz romunske politike.

Borba za državnozbornske volitve v Rumuniji, ki naj bi po razpustu dose-
danjega parlamenta pokazala pravo
voljo in pravo čustvovanje rumunske
ga naroda, se je že pričela ter je silno
ostra. Najostrejši boj bijeta 2 skupini:
Bratjanujska ter skupina sedmograš-
kih nacijonalcev. V zadnjih dneh pa
se je izvršil v tem pogledu velik pre-
okret. Ministrski predsednik Bratianu
se je lotil težke naloge, poravnati spor
s sedmograškimi nacijonalisti ter se
zblížati z njimi, pri čemur je priprav-
ljen prepustiti jim del svoje vlade.
Sedmograški nacijonalisti pa pri tem
niso pokazali toliko dobre volje kakor
Bratianu, odklonili so njegovo ponud-
bo ter se pričeli pogajati z Zaranisti, to
je je s kmetško stranko, ki je po šte-
vilu pristašev za liberalci Bratianujska
druga najmočnejša stranka v Rumu-
niji. Ta njihova porajanja s kmetško

stranko imajo namen združiti obedve omenjeni stranki za skupen nastop proti liberalcem, ki so sedaj na vladi. Sovraštvo opozicije do liberalcev obstoja v glavnem radi tega, ker so sami prevzeli vladno ter tako izključili iz vlade vse ostale stranke in narodne manjšine. Se več kakor to, pa je vplivalo na sedmograške nacionaliste to, da se bo, po izjavi vlade, smatrala nova skupščina za nekako konstituantno.

Pogajanja med kmeti in sedmograškimi nacionalisti so se pričela pred nekaj dnevi ter so se, kakor poročajo zadnje vesti, že ugodno končala. Kot dokument sporazuma je bil pred par dnevi podpisan med kmeti in nacionalisti v Kološvaru volilni pakt, ki se odločno postavlja proti liberalcem. V pogajanja nacionalistov in kmetov je skušala poseči tudi vlada ter jih hotela razbiti. To pa je hotela doseči na ta način, da je ponujala nacionalistom razne ugodnosti, toda brez uspeha. Volilni dogovor omenjenih dveh strank, podpisan v Kološvaru, pa še ni definitivno razrešil vsa medsebojna vprašanja, ampak pomeni le nekak uvod v detaljne pogodbe za osnivanje edinstvenega bloka vseh opozicijskih strank. To potrjuje tudi kmetijski list »Adeverul«, ki poroča, da so opozicijske stranke že zavzele edinstveno stališče napram dvoru, torej, da bodo res nastopale edinstveno. Stališče opozicijskih strank napram dvoru je rezervirano. To se je pokazalo zelo jasno posebno pri krstu princa Mihaela.

Ta taktika opozicije pa se bo, kakor izgleda, še nadaljevala in kakor poročajo najnovejše vesti, bodo opozicijski še v najbližjih dneh odpisali kralju protest proti samovoljnemu postopanju vlade v volilnem boju. Ob enem pa bo opozicija demonstrirala proti dvoru, ki podpira liberalno vladno, tudi ob priliki svečanosti kraljevega kronanja za kralja vseh Rumunov, ki se bo vršilo meseca maja, s tem, da demonstrativno pri tej slovesnosti ne bo prisostvovala. Ta demonstracija opozicije bo zelo interesantna, posebno še, ker bodo kronanju, ki se bo vršilo v Karlsburgu, torej mestu, kjer so nacionalisti proklamirali svojočasno ujedinjenje Sedmograške z Rumunijo, prisostvovali samo liberalci, torej stranka, ki ima svoje pristaše skoro izključno le v stari Rumuniji. Ker so postali ravno nacionalisti, ki so izključno stranka »prečnanov« to je novih pokrajin, ki so pripadle Rumuniji po razpadu Ogrske, voditelji opozicije, dokazuje to, da stara jedra držav za nove pokrajine nimajo onega razumevanja, katerega bi morale imeti, kakor tudi obratno. Rumunski notranji spor je torej podoben povsem našemu in češkoslova-

škemu notranjemu sporu. Pri nas imamo spor med Hrvati in Srbi, v češkoslovaški republiki spor med Slovaki in Čehi, v Rumuniji pa spor med Sedmograščani in starimi Rumuni.

Glad v Rusiji.

V petek zvečer je predaval v palači Trocadero v Parizu slavni učenjak in človekoljub Fritjof Nansen o svojih potovanjih po ozemljih gladi sovjetske Rusije. Njegovi podatki o gubernijah, v katerih razsaja glad, so naravnost strašni.

»Glad je pretil,« je rekel Nansen, »sovjetski Rusiji že od prvega početka, toda nihče ni pričakoval, nihče ni mogel verjeti, da bo zavzel take dimenzije, kakor jih je. To je največji glad, kolikor jih je bilo kdaj zabeleženih v anale zgodovine. Področje, v katerem razsaja glad, je mnogo obsejnejše nego sem mislil. V teh predelih živi 33 milijonov ljudi, od katerih preti najmanj 19 milijonov smrti od gladi. Nekaj milijonov teh nesrečnikov je brez rešitve obsojenih v smrt, naglasiti pa moram, da bi se dalo rešiti še najmanj 10 milijonov teh najbednejših. Kakor sem naglasil v seji zveze narodov, tako naglašam tudi tu, da to ni glad, ki bo trajal morda samo nekaj mesecev. Ako letošnja zatev ne bo izredno obilna, potem bo tudi še prihodnje leto leto gladi. Marsikdo me je vprašal, kaj briga pravzaprav nas ta glad, kaj nas briga, če umirajo možje in žene, starčki in otroci tam nekje tisoč kilometrov daleč. Po mojem mnenju, se ta glad tiče tudi nas in sicer iz dveh razlogov: Prvi je naš gospodarski interes, ker prepričan sem, da vsakdo, ki stvar dobro premisli, uvidi, da tudi za nas ni dobro, če postane ena največjih žitnic Evrope pustinja. Drugi razlog pa je človečanstvo. Mislim, da kulturno evropsko prebivalstvo ne more ostati hladno napram onim milijonom soljudi, ki umirajo v ruskih ravninah od gladi in od mraza.«

Kot glavni vzrok gladi omenja Nansen lansko sušo. — Kar se tiče dvoma, da li bodo darovi, ki se zbirajo po Evropi in Ameriki prispeli na pravo mesto, je izjavil, da so podane za to vse potrebne garancije.

Raznesle so se vesti, da so bili vlaki z našimi živili oropani, predno so prišli v predele gladi, toda te vesti so bile popolnoma neosnovane. Naše pošiljke potujejo v zapечатanih vagonih, katere spremljajo sovjetski vojak. Vesel sem, da morem izjaviti, da so naše pošiljke prispale na mesto vedno v najlepšem redu. Samo v enem slučaju, je bila izvršena tatvina, toda sovjetska vlada je takoj poravnala škodo iz lastnih sredstev.

ogenj noče goreti, če nima od spočaj praznega prostora, po katerem prihaja zrak. To ni nič drugega kot da more ogenj dobiti vedno svežega kisika. Kakor hitro zmanjka kisika, ogenj ta, ki ugasne, kajti ogenj itak ni nič drugega kot oksidiranje gotovih snovi, z drugimi besedami rečeno, če se gotove snovi spojijo s kisikom, nastane ogenj. Sedaj, če se med navadno žarečo oglje piha čist kisik, začne oglje žareti kot briljant. Ako se magnezijo položi v čist kisik in zažge, zgori s svetlobo, ki je bolj briljantna kot solnce. Vseposod, kjer se pri ognju doja zraven čist kisik, je ogenj najmanj petkrat bolj svetel in petkrat bolj vroč kot če bi se namesto kisika dovajalo navaden zrak.

Prej smo omenili, da je plamen acetilinovnega plina, katerega se dobi iz kalcijevega karbida, strašno vroč, toda če se ga zmeša s kisikom, postane tako vroč, da raztopi v malo trenutkih skoro vsako stvar. Naj se vzame jekleno kocko, ki je meter debela, pa naj se jo začne z acetilinovim in kisikovim plamenom žgati v ravni črti po dolgem, bo treba le nekaj minut časa, da se bo veliko kocko z ognjem prežgalo, kakor da bi bila jeklena snov iz ledu. Česar se kisiko-acetilinov plamen dotakne, vse v nekoliko hipih zgori.

V industriji je ta iznajdba velevažna. Na železnicih se s tem plamenom prežaga jeklene tračnice v minuti, namesto v pol uri kot se je dogajalo prej. Ako se na velikem gonilnem ko-

Politične vesti.

* Radić in mala antanta. Radićeva politično »resnost« in »duhovitost« karakterizira sledeča opazka »Sl. Tribune«: V »Slobodnem Domu« piše Radić o genovski konferenci članek, ki je poln halucinacij. V času, ko tudi italijanska javnost priznava velik mednarodni pomen Male antante, izmišljuje Radić cele bajke o tem, kaj so nekje povedali dr. Beneš. On se vesele, da niso Mali antanti dovolili udeležbe na pripravljanih pogajanjih za genovsko konferenco, češ, da bo mala antanta prišla tam na zatožno klop, pred sodišče. Radić ne misli na to, kje bi bil šel on na tej konferenci, ko mo cejo Mala antanta čakati v predsojbu. Če ta človek tako piše v javnosti, s kakšnimi bajkami šele hipnotizira svoje vernike. Ako Radić res veruje to, kar piše, tedaj je to zadeva medicinske znanosti. Ako pa ne veruje, in zavestno obmamlja svoje pristaše, tedaj je to največja brezvestnost. Skoraj neverjetno je, da lahko vsi ljudje v bloku stoje in delajo pod sugestijo takih povesti. Ali pa morda oni zavestno skupaj z Radićem obmamljajo ljudstvo?

* Za hrvaškim memorandumom tudi slovaški! »Narodni Listy« pišejo: »Slovaška neodvisna vlada na Poljskem se vedno deluje. Kakor »Slov. Politika« javlja iz Tešina, pripravljata slovaška »vlada« memorandum, namenjen genovski konferenci. V tem memorandumu hoče proglasiti, da so se Slovaki odcepili od češkoslovaške republike in osnovali svojo samostojno in neodvisno državo. Za podlago temu Ungrodovemu memorandumu bi naj bil znani Hlinkov spis, ki ga je predložil 1919. pariški mirovni konferenci. Memorandum je pomagal sestaviti Dvorcsák (slovaški renegat-duhovnik v službi madžarske vlade) baje po nalogu iz Budimpešte. List opozarja na škodljivo delovanje Jedlitske na Poljskem, Dvorcsaka na Madžarskem in dr. Tukey na češkoslovaškem. Pozivlja slovaško ljudstvo, naj odločno odkloni memorandum izdajalcev in političnih streberjev, ki jih vodijo nečisti, dobičkalni nameni. Stroški za protičeško akcijo se pokrivajo večinoma iz madžarskih fondov. — Bratislavske soc. dem. »Robotniške Noviny« odločno odklanjajo članek prof. dr. Tukey v »Slovaku«, ki je grozil, da bo slovaški problem, postavljen pred mednarodni forum, če se takoj ne izvrše avtonomistične zahteve Hlinke in tov. — Hlinka je z dr. Tukeyem v ozki zvezi. Slepa slovanska trma!

* Kaj je treba hitro »amputirati«. »Nova Otadžbina«, glasilo naših dobrotvoljcev v Sarajevu, piše sledeče:

lesu pri velikanskih parnih strojih napravljajo razpoka, radi katere bi v prejšnjih časih bilo treba velikansko kolo odstraniti in namestiti drugo, se sedaj z omenjenim plamenom odžge na ranjenem mestu velik kos železa stran in se vdela ali pripravi nov kos. V par urah je vse popravilo končano in kolo je prav tako dobro kot novo. Ta iznajdba je važna še posebno radi tega, ker je omenjeni plamen mogoče rabiti tudi pod vodo. Jeklo je n. pr. pod vodo prav tako mogoče žgati s kisiko-acetilinovim plamenom kot zunaj. — Potapljači zamorejo radi tega popraviti slabo dno velikega parnika med tem, ko plava na vodi. Nekoč bi ga pa bilo treba pripeljati v ladjedelnico in odpraviti vso vodo izpod njega, potem šele se je začelo s popraviljem. — Vsak lahko misli koliko truda, stroškov in zamude je dalo tako popraviljanje.

Ta velevažna iznajdba je razmeroma že stara. Marsikdo je že videl tu ali tam, kako se je žgalo jeklene stvari z modrikastim plamenom, ki je švigal iz »pihalnika«. Stvar izgleda približno tako kot tisti »pihalnik«, katerega rabijo delavci, ki napeljujejo vodovodne ali drugačne cevi v hiše in v katerem gori bencin. Plamen bencinovega plina je tudi dokaj vroč, toda v primeri s kisiko-acetilinovim je naravnost rečeno — mrzel!

Vse, kar smo s tem navedli, je znano po večini že vsem. Bilo je pa treba stvar poklicati v spomin, ker baš sedaj

če se že govori o amputaciji, nam je amputacija res neogibno potrebna. — Treba je res amputirati, vendar pa ne pokrajini, ne treh županij; naš »kirurški nož« moramo vporabiti predvsem na narodnih parazitih, ki nam amputirajo mir zadovoljstvo izza dobro končanega dela, pogoje za napredek in pot k onemu, kar je boljše in naprednejše. Radićev memorandum, po svojem značaju izdajalske geste, nam priča, da obstoja nek spor v naši državi. To pa ni srbsko-hrvatski spor, to ni spor med Srbi, Hrvati in Slovenci, marveč je spor hrvaških in srbskih politikov za molzno kravo. Srbi in Hrvati imajo v svojem državnem življenju veliko nesrečo, imajo staro politično hijerarhijo, krog ljudi, ki so tesno vezani na privilegije, na topčiderske ekonomije, na plemiške naslove in veleposestvarstvo; krog onih, ki je zraščeno z rentabilnostjo svojih služb, krog ljudi, ki hočejo male, mikroskopične države, samo da bodo oni na čelu teh držav. Med tohijerarhijo je treba iskati vzrok Radićevemu memorandumu in grožnjam z »amputacijo«. To hijerarhijo je treba amputirati!

* Dr. Beneš za pomirjenje z Rusijo. V razgovoru z dopisnikom londonskega »Observer« je dr. Beneš opozoril na gajanje med Rusijo in češkoslovaško in na svoje stike z Rusijo v znatni meri pospešiti pomirjenje Moskve z ostalo Evropo. Dr. Beneš je omenil uspehe pogajanj med Rusijo in češkoslovaško in dejal: Poznamo Rusijo in smo prepričani, da se bodo lahko obnovili stiki med Rusijo in ostalo Evropo. Uspeh genovske konference je tako važen za bodočnost Evrope, da se moramo izogibati vsake taktične napake. Predvsem gre za vprašanje metode. Zato bo največje važnosti, kako se bo rešil nesporazum med Anglijo in Francijo. Sovjetski diplomati bi utegnili ta sporazum zlorabiti. Brez rešitve tega spora ne bo mogoče izvesti nobenega evropskega projekta, tičočega se Nemčije in Rusije.

* Italijanski zavod za vzhodno Evropo. V Rimu se je ustanovil italijanski zavod za vzhodno Evropo. Zavod se bo v prvi vrsti pečal s slovanskimi problemi. V vodstvu zavoda je več dobrih prijateljev Slovanstva. Zavod bo izdajal revijo in list za informacije. Med prvimi edicijami bo italijanski prevod Masarykovega dela »Rusija in Evropa« ter češkoslovaški posvečeno delo prof. Stuparicha, lektorja italijanskega jezika na praški univerzi. Zraven tega se je v Padovi ustanovila prva stolica za proučevanje slovanskih jezikov. »Edinost«, ki komentira te pojave, jih označuje kot znake pravega izpoznavanja.

—o—

Čudno svojstvo nove kovinske zmesi.

Marsikdo izmed nas je že z običujanjem opazoval neko posebno pripravo, iz katere je šumel modrikast plamen, ki je v par trenutkih prežgal železo in jekleno ploščo, kakor da je de ska iz bukovega lesa. To pripravo imenujejo Angleži »oxy-acetylene blowpipe«, kar bi se reklo po naše »kisikovo-acetilinski pihalnik«, kar je seveda dokaj nerodna in slaba označba. Pa pojasnimo to pripravo podrobneje.

Pred vsem nam je znano, da imamo več različnih vrst plina, ki gorijo. Najnavadnejši je navaden ogljikov plin, katerega se napravlja iz premoga. Plamen tega plina je sicer dokaj vroč, toda ni zelo vroč. Drugi plin, katerega tudi dobro poznamo, je acetilinov plin. Tega se dobi, če se karbid vrže v vodo. To povzroči posebno kemično reakcijo v tistem kamenju, radi katere uide v njem nahajajoči se plin v zrak. Plin je jako eksploziven, gori pod gotovimi pogoji naravnost briljantno in njegov plamen je silno vroč.

Kisik je druge vrste plin in ne gori, toda je nujno potreben pri vsakem gorenju. Kjer ni kisika, nobena stvar ne more goreti, nobena rastlina in noben človek ne more živeti. V našem zraku, katerega dihamo, je ena petina kisika, kar povsem zadostuje za potrebe naših pljuč itd. Mi vemo, da

poročajo znanstveni listi o najnovejšem odkritju na tem polju, ki je še večje važnosti, takorekoč, epohalne. Odkrilo se je neke nove vrste kovinske zmesi, ali aloj, kot se običajno pravi kovinskim zmesem. Mi poznamo več takih zmesi, ki so važne, naprimer bron, med ali mesing, zlato pri naših urah je tudi zmes, ker ni čisto zlato, nego je zmešano z bakrom ali srebrom. Toda vse do sedaj znane zmesi niso bile posebne važnosti, toda velike važnosti je najnovejša zmes, katere ime se še ni dalo v javnost. Ni nam znano, katere kovine se je zmešalo skupaj in v kakšnem razmerju.

Zakaj je važna ta nova zmes? Zato ker ima neko čudno svojstvo, kakoršnega nima nobena druga zmes in nobena druga kovina na svetu. In ta čudna lastnost je ta, da bolj vroča da je, bolj trda postane. Jeklo je trdo, če je mrzlo, če se ga močno segreje, postane mehko. Če se ga le naprej segreva, postane mehkejšo, se raztopi. — Prej omenjena nova zmes ima pa vse druge lastnosti, čim bolj vroča je, tembolj trda in kot se zatruje, je sploh neraztopljiva. To je čudna stvar in človek bi že začel trditi, da se jo raztopi z mrazom namesto z vročino.

Ni nam mogoče dati podrobnosti o tem čudovitem najnovejšem aloju, ker ameriški iznajditelji, ki so jo že patentirali, ne izdajo podrobnosti. Povedo le, kakšne lastnosti ima.

Zakaj je nova zmes, ki ima prej omenjeno lastnost, tako važna?

Dnevna kronika.

— Delegacija ministrstva financ objavlja uradno: Ker se dogaja, da špekulanti z raznimi mamljivimi obljubami ponujajo ljudem svoje posredovanje pri zamenjavi petdinarskih bankovcev, kakor tudi pri zamenjavi poškodovanih bankovcev, opozarjam po razpisu generalnega inšpektorata finančnega ministrstva z dne 13. februarja 1922 J. br. 1467, da Narodna banka in njene podružnice vrše zamenjavo poškodovanih bankovcev po zakonu z odbitkom, ki odgovarja manjkajočim delom, kakor tudi zamenjavo petdinarskih bankovcev, ki se zdaj jemljejo iz prometa. Istotako sprejemajo petdinarske bankovce vse državne blagajne še do vstetega 5. marca 1922 v plačilo. Potemtakem je vsakomur dana prilika, da svoje bankovce brez težkoč sam zamenja, ne da bi potreboval tujega posredovanja.

— Vsem starešinam naprednih akad. društev. Starešinska organizacija poziva vso napr. javnost posebno starešine, da vsak po svoji moči prispeva in v svojem krogu zbira za podporo naše akad. mladine v Pragi in Brnu, da se čim prej odpomore razmeram, o katerih je poročal prof. Murko. Prispevke sprejema pis. dr. M. Pirc, Ljubljana, Agabetova ul. Odbor. — Prispevke sprejema tudi adm. »Tabor«.

— Fram. (Dopis.) Pred kratkim smo čitali, da je župan Franc Koban v Račjem radi raznih nerednosti odstavljen s svojega stolčka ter da je izvoljen že nov župan g. Andrej Stern. Dvanajstega t. m. pa so posadili s stolčka, toda ne županskega, pač pa gostilniškega, sosednjega župana v Framu. Omenjenega dne je imelo Gasilno društvo veselico pri Antonu Potočniku, ki je prvi občinski svetovalec ter obenem tudi občinski pisar, katere se je udeležil tudi župan Andrej Smirman. Do polnoči se je izteklo vse dobro, takrat pa se je začel naenkrat prepirati župan Smirman z občinskim odbornikom kovačem Antonom Lovrenčičem; ker je postajal vedno bolj razgret ter je začel že dvigati stolice, so g. župana posadili enostavno lepo ven pred vrata na sneg. To priča dovolj, kakšne župane nam je prinesla najnovejša doba in kako ponosni so lahko nanje.

— O priliki poroke gđe. Marice Zupanec v Jelenčah je nabralo društvo »Pijavka« 20 din. ter jih darovalo Jugoslovanski Matice.

— Stevilo vojnih pohablencev. Mednarodni delovni urad je sestavil statistiko vseh vojnih pohablencev v posameznih državah, ki so se udeležile

Važna je prav v onem smislu kot zgoraj omenjen kislo-acetilni plamen.

Zmes je že sama na sebi trda kot jeklo, če se jo segreva, postaja trdnjša. Kako izbornost svojstvo bi bilo to recimo pri svedrih za vrtanje jeklenih plošč. Dosedaj je bilo treba take svedre močiti z oljem ali vodo, da so ostajali mrzli, ker ko so vrtali so postali vroči in zato mehkejši. Odslej tega ne bo več, kolikor hitreje se bo sveder vrtel, tem bolj vroč bo, čim bolj vroč bo, toliko bolj bo trd. Na drugi strani pa, čim hujša vročina bo na koncu svedra, kjer bo vrtalo, toliko mehkejša bo jeklo, ali železo, katero se bo vrtalo.

Vsak to lahko razume. S pomočjo električnih strojev se bo take svedre strahovito nagostilo vrtelo. Stroj bo z veliko močjo pritiskal sveder k jeklenemu kosu. Jeklo bo postalo takoj razbeljeno na onem mestu, kamor se bo sveder zajedel, zato bo mehkejša, sveder pa postal trši.

To je samo pri svedrih, kaj pa drugače? Ako se bo napravilo cirkularno pilo za žaganje jeklenih in drugičnih drogov, bo pila v par trenutkih prerazložila. Dalje se bo dalo iz tega aloja napraviti take dele pri strojih, ki se močno ugrejejo, pa morajo kljub temu ostati trpežni. Sploh bo nova zmes napravila nešteto revolucionarnih izprememb v kovinskem in masinijskem svetu.

Mi se pa radostimo nad najnovejšim trijumfom znanosti.

zadnje svetovne vojne. Vseh vojnih pohablencev je skupno 5,915.000. Od tega odpade na Francijo 1.500.000, na Nemčijo 400.000, Anglijo 560.000, Italijo 570.000, Poljsko 164.000, Jugoslavijo 154.000, Kanado 88.000, Rumunijo 84.000 in Belgijo 40.000.

— Sestdeset let Sokola. Praški »Sokol« je minule dni slavil 60letnico svojega obstoja. Fügner in Tyrš sta v vsej skromnosti osnovala telovadno društvo v Pragi. To je bil prvi začetek Sokolstva. Iz skromnega semena se je razvilo mogočno drevo. Danes sokolska misel živi in klije v vseh slovanskih deželah. Povsod vzbuja Sokol k svobodi, napredku in bratstvu. Veliko delo sta storili Fügner in Tyrš in njuna družina je danes ogromna.

— Velika tatvina v Beogradu. V zadnjem času je bilo izvršenih v Beogradu več velikopoteznih tatvin, večinoma po večjih trgovinah. V noči od sobote na nedeljo pa so drzni lopovi oropali blagajno kinematografa »Koloseum« tik ob kraljevem dvoru. Sumi se, da so se vlomili po predstavi skrili v poslopju. Ko je odšlo uslužbenstvo, so se spravili na delo. S ponarejenim ključem so odprli vrata, vzeli iz neke miznice 5000 dinarjev, nato pa razbili ključavnico blagajne in odnesli vso gotovino, nekaj nad 140.000 dinarjev. Nato so izpraznili tudi blagajno pri bufetu ter skozi okno odšli. Na licu mesta so pustili samo dleto, s katerim so odpirali blagajno. Za storilci ni nobenega sledu.

— Grozna nesreča ob mrtvaškem odru. V Kolašinu je umrla hčerka Vukota Vlahovića ter bila v drugem nadstropju položena na oder. Tik pred pogrebom se je zbralo ob odru 60 ljudi. Pod preveliko težo se je strop udrl in pogrebci z mrtvecom vred so padli v spodnje prostore, pri čemur je bilo 21 oseb več ali manj težko ranjenih.

— Prebivalstvo Rima. Po zadnjem ljudskem štetju ima Rim 701.000 prebivalcev ter tako po številu prebivalstva drugo mesto v Italiji. (Največje mesto v Italiji je Milan. Op. ur.)

— Izraelci na potu v obljubljeni deželo. Preko Maribora potujoči židovski izseljenci pripravljajo, da se nameravajo vsi židje izseliti iz Poljske v Palestino. Krog 700.000 se jih že pripravlja na pot in se bodo še tekom letošnjega leta izselili v obljubljeni deželo. Verjetno je, da bo vsled tega narasla poljska valuta. S tem izvoznim blagom bi se morda dala ozdraviti tudi naša tuberkulozna krona in dinar!

Ljudska knjižnica

Narodni dom, I. nadstr.

posluje ob nedeljah od 1/2 10.—1/2 11. ure
in ob četrkih od 1/2 19.—1/2 20. ure
Mladinski oddelek ob sobotah od 18. do 19. ure.

Proslava kraljeve zaroke v Mariboru.

Včeraj je bilo vse mesto praznično. Vse hiše so bile v zastavah. Zastave so razobesili tudi oni Nemci, ki tega še skoraj ob nobeni drugi priliki niso storili. Ob 9. uri zjutraj je 21 topovskih strelcev naznanilo radost nad kraljevo zaroko. Ob 11. uri je bila v stolni cerkvi služba božja, ki jo je celebriral stolni prošt dr. Matek z veliko asistenco in ob navzočnosti oficirskega zbora, predstavnikov civilnih oblasti in številnega naroda. Po službi božji je bilo na Aleksandrovi cesti defiliranje čet mariborske garnizije. To lepo vojaško revijo so občudovale številne množice ljudstva, ki se je zbralo na Aleksandrovi cesti. Popoldne od pol 15. do 17. ure se je vršil na Grajskem trgu koncert vojaške godbe in kmalu so vojaki stopili v kolo. To je bil lep prizor, zlasti za one, ki lepoto narodnega kola še niso poznali. Klicalo se je kralju in njegovi nevesti, naši bodoči kraljici. Ob 7. uri zvečer se je vršila po mestu bakljada. Vsa okna so bila okusno razsvetljena. Zvečer se je vršil v Götzovi dvorani elitni ples.

Vsem Mariborčanom, ki so pokazali svojo ljubezen do našega junaškega kralja in bodoče naše kraljice, bo ostal ta dan v neizbrisnem spominu.

Opozarjamo na
PUSTNI PLES
Sokola v Studencih dne 28. februarja v Sokolskem domu.

Mariborske vesti.

Maribor, 23. februarja 1922.

m Kaj je z legitimacijami tujih državljanov? Pred par meseci je pozval naš policijski komisariat vse tuje v Mariboru živeče državljane, ki so optirali za jugoslovensko državljanstvo, naj se javijo pri zglasilnem uradu s potrebnimi osebnimi podatki ter potrdili o optaciji. Dočim so tuji državljani optanti v Ljubljani in po drugih krajih že davno prejeli legitimacije, čakamo tu v Mariboru še vedno zaman na nje in kakor izgleda, jih menda tudi ne bo. Čemu se je potem sploh nadlegovalo ljudi, če se jih sedaj lahko cele mesece pusti brez legitimacij?

m Glasbena Matica v Mariboru poroča: Tudi zadnji denarni prispevki, ki smo jih s hvaležnostjo sprejeli in ki so daleko zaostali za pričakovanim uspehom, niso zamogli financijelnih težkoč našega zavoda zboljšati. V Mariboru se je ustanovilo v zadnjem času toliko humanitarnih društev, ki jih je treba podpirati, da duševno delujoča društva ne pridejo več toliko v poštev, kakor prejšnja leta. Vlada ne vslihi naših ponovnih, z obširnimi spomenicami vtemeljenih prošelj, za podporo; pokrajinska vlada je poklonila našemu zavodu samo 20.000 K, ki pa od daleka ne zadoščajo v pokritje od dneva do dneva naraščajočih stroškov. Učitelji ne morejo več s svojimi skromnimi plačami izhajati. Povišanje šolnine bi pač deloma preprečilo mesečni deficit, a odbor ni hotel doslej po tem sredstvu seči, ker so ogromna večina stariši gojencev javni nameščenci. Toda odbor mora sedaj tudi po tem sredstvu seči, da bo zamogel vsaj svoje učitelje, katerih je 15, plačati. Sklenilo se je toraj, da se mesečni primanjkljaj po 12.000 K deloma pokrije s poviškom učnine, ki se s 1. marcom zviša za 255 instrumentiranih gojencev za 1/2 ure od 90 na 120 K, za solopetje od 120 na 160 K. Odbor tudi ni v stanu, od šolnine oprostiti nobenega gojenca in naj bo tudi izredno nadarjen, marljiv in ubožen. V zadnjih konferencah pod predsedstvom društvenega nadzornika g. dr. Tomiška se je ugotovilo, da so učni uspehi na zavodu zelo dobri, da je pretežna večina gojencev zelo nadarjena, da so učitelji vestni in izborni pedagogi. Odbor in učiteljstvo je z ljubeznijo pri delu pri tej srce in duh izobražujoči nalogi, naj tudi naše občinstvo, ki kaže pri drugih kulturnih in človekoljubnih društvih pravilno umevanje, svojo ljubezen in zanimanje do zavoda v večji meri dejansko udeležuje.

m Občni zbor »Prosvete«, ki bo tudi sestanek napredne inteligence in akademske omladine, se vrši danes zvečer ob 8. uri v kmečki sobi Nar. doma. Na dnevnem redu je tudi kratko predavanje g. dr. Reimana o zgodovini »Prosvete«.

m Društvo odvetniških in notarskih uradnikov v Mariboru opozarja vse redne in podporne člane na društveni sestanek dne 24. februarja 1922, ob 6. uri zvečer v zadnji sobi restavracije pri »Pivarni« v Jurčičevi ulici. Ker so na dnevnem redu važna vprašanja, kakor regulacijo plač po sedanjem kursu naše valute, numerus clausus za advokaturu, prememba tarifov v dinarsko valuto, pričakuje se udeležba vseh poimensko vabljenih članov.

m Članom »Slov. Matice« v Mariboru naznanjam da so knjige došle. Dobe se pri meni, Strossmayerjeva ulica št. 26. Poštšina iznaša 2.80 K. Članarina za prihodnje leto še ni določena, sprejemam jo v lanski višini. Poverjenik »Slov. Matice« Pleskovič.

m Valčkov večer plesnega odseka Izobraževalnega društva privatnih nastavljencev. Plesni odsek priredi dne 24. t. m. ob 17. uri v Gambrinovi dvorani valčkov večer na čast dosedanjemu plesnemu učitelju g. Heinzu Scheidbachu. Clani in gosti prirčno vabljeni.

m Čim bolj se podira, tembolj postaja popularen — namreč stari dravski most. To pa glede lepaka, ki se je našel med tramovi, — kar smo že poročali — in ki vabi na veliko maskirano gledaliških igralcev na pustni torek, dne 28. febr. v Götzovi dvorani. Na včerajšnjo notico v »Taboru« smo si lepak ogledali in konstatirali, da manjka na lepaku med drugim tudi to, da je predprodaja vstopnic v trgovini Zlate Brišnik in J. Höfer ter pri dnevnih in večernih blagajni v gledališču.

m Državna posredovalnica za dela podružnica za Maribor in okolica, Stolna ulica 4, sporoča, da je iskalo v preteklem tednu (od 12.—18. II.) dela 89 moških in 46 ženskih delavskih moči. Delodajalci so iskali 55 moških in 44 ženskih delavskih moči. Posredovanj se je izvršilo 44. Od 1. januarja do 18. februarja 1922 je iskalo dela 832 delavskih moči, delodajalci pa so iskali 550 delavcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 272. — Vsa posredovanja se vrše brezplačno. Urad prosi zlasti delodajalce, da naročajo le pri njem potrebne delavne moči, ki jih čaka toliko na zaposlenost (18. II. 1922 je bilo pri javljenih 875 brezposelnih). Žal le, da more urad vsled pomanjkanja uradništva in preoblih notranjih poslov uradovati začasnno za stranke samo od 9. do 12. ure dopoldne, kar naj vsakdo vpošteva. Vse prijave sprejema urad osebno, pisмено ali pa na telefonska naročila (tel. št. 215.)

m Podkupovanje uradnika. Včeraj se je vršila pred tukajšnjim sodiščem razprava proti gospej M. D., ki je bila obtožena radi nameravanega podkupovanja uradnika Zorkota na stanovanjskem uradu. Šlo se je za nek lokal v Gosposki ulici, za katerega se je vršil med g. M. D. in sedanjim lastnikom ljut boj. Ko je ga. M. D. zvedela, da je zadeva za njo ugodno rešena, je poslala uradniku stanov. urada g. Zorkotu v pismu 1200 K s pripombo, da je končna rešitev le še od njega odvisna ter ga prosi, naj izroči rešitev njene mu zastopniku. G. Zorko, znano vesten uradnik, ki je svojčas tudi sedanjega poslanca Žebota radi volilnega imenika spravil v preiskavo, je zadevo takoj prijavil županu, ki je predal zadevo sodišču. Na včerajšnji razpravi pred senatom je bila ga. M. D. ponovno oproščena, ker je bila tedaj, ko je poslala denar, njena zadeva že rešena, ter torej ni šlo več za podkupovanje uradne osebe, da bi s tem dosegla za njo ugodno rešitev.

m Udruženje vojnih invalidov kraljevine SHS pokrajinski odbor v Mariboru opozarja občinstvo, da se varuje pred sleparji, ki v imenu invalidnega društva beračijo in pobirajo milodare. Oseba, ki je v to svrhu pooblaščen, mora imeti uradno potrdilo od invalidnega društva z odlokom pokrajinske uprave za Slovenijo v Ljubljani, oziroma polic. komisarijata v Mariboru. Razven tega mora imeti nabiralno polo, kjer se vsak prispevek, oziroma milodar, v svrhu kontrole vknjiži in od dajajoče stranke potrdi. Kdor bi pobiral, oziroma beračil v imenu imenovanega društva, ne da bi mogel izkazati z uradnim potrdilom zgoraj navedenih oblasti, tega naj se takoj prijavi policiji, oziroma orožništvu ali invalidnemu društvu v svrhu nadaljnje preiskave. — Odbor

m Najdeno. Na včerajšnji oficirski zabavi je bilo najdeno: 1. ženski portmone z vizitko Emilija Petrovič in 1. moški portmone. Dobi se pri adjutant-u »Mojaki vojašnici«.

m Predavanje »Ljudske univerze« se vrši v petek dne 24. febr. 1922. ob 8. uri zvečer v prostorih kazine. — Predmet: Politično življenje in naziranje starega veka. Predava g. prof. L. Faval. Pridite polnoštevilno!

m Velika kavarna. Ob 17. uri popoldne čajanka s koncertom v »Klub baru«.

Našim naročnikom!

Vsled neznosno naraščajoče draginje, ne le življenjskih, ampak istotako tiskarskih potrebščin, posebno papirja, dalje mezd itd., smo prisiljeni tudi mi slediti zgledu drugih naših listov ter povišati naročnino za »Tabor«.

Od 1. marca dalje stane »Tabor«:

Po pošti 30 K mesečno.

Po pošti za inozemstvo 50 K mesečno.

Po raznašalki 34 K mesečno.

Posamezna številka . . 2 K.

Uprava »Tabora«.

Kultura in umetnost

* Prosper Merimee: Karmen. Poslovenil Vladimir Levstik. V Ljubljani 1921. Natisnila in založila Zvezna tiskarna. 95 strani. 32. in 33. snopič »Narodne knjižnice« prinašata v dovršenem Levstikovem prevodu Prosper Merimeejevo novelo »Karmen«, čegar dejanje se godi na sončnih južnošpanskih tleh. Delo nam predstavlja plastično načrtanih obrazov cigank, razbojnikov in drugih zanimivih ljudskih tipov. S svojo živo snovitostjo si bo umotvor brezdvomno osvojil naše občinstvo; z mizikom ga bodo čitali tudi prijatelji glasbe, saj je Bizetova opera razglasila ime demonske ciganke po vsem kulturnem svetu. Prevod uvaja prelagatelj s plastično pisanim esejem o življenju in književnem delu Prosperja Merimeeja, ki je nekoč zbudil splošno pozornost prijateljev srbskega narodnega pesništva s posrečeno potvorbo ilirskih balad. — Knjiga se naroča v založbi Zvezne tiskarne v Ljubljani. Marijtn trg in stane broširan Din. 7.50.

* Socijalna misel. Prejeli smo drugo številko revije klerikalnih mladincov, ki prinaša: K. Ozvald: Potreba socijalne vzgoje. — Dr. Saeco: Univerzalnost krščanske ljudske misli. — Fr. S. Finžgar: Dušni pastir — proletarec. — Dr. A.: Slovensko-hrvaško vprašanje. — Viktor Korošec: Mirovna politika Benedikta XV. — Dr. A. Gosar: Nemški centum in njegov program. — Dr. Engelbert Besednjak: Katoliško vseučilišče v Milanu.

— Franc Tersegav: Mi in marksistični komunizem. — Pregled: Svetovnopolični položaj. Vprašanje gospodarske obnove Rusije. Bolgarske zadeve. Avtonomija Slovaške. Srednjeevropski gospodarski blok in lanska pogodba. Preorijentacija v Rusiji. Svetovna politika. Juljska Benečija. Socijalno vprašanje in gibanje. Verstvo. Revije.

x Zdravje. Zdravniški pouk o zdravju in bolezni. Izdaja Društvo za čuvanje narodnega zdravja z gmotno podporo ministrstva narodnega zdravja. Urejuje dr. Jov. St. Kujačič. Leto XI. Prejeli smo dvojno številko za avgust in september 1. l. s sledečo vsebino: Človeške uši. Skrlatica. Nekaj o sladkorju. Boleden sapnika in bronhijev. Ne utrguj si od ust! Kratki zdravstveni pouki. Zdravstvene vesti. Naša vsakdanja hrana. Nekaj o kavi. Zdravstvo na kmetih. Bolhe in nalezljive bolezni. Petrolej ni zdravilo. V boju zoper bolezni. Kratki zdravstveni pouki. Zdravstvene vesti. List izhaja enkrat na mesec na 2 polah. Cene za kraljevino SHS so: letno 6 D, polletno 3 D; za inozemstvo 10 D letno. Naročnina in vsi dopisi v slovensčini naj se pošiljajo na Zdravstveni odsek v Ljubljani, administracija »Zdravja«.

Narodno gledališče.

Repertoar:

Cetrtek 23.: »Raskolnikov«. Premijera. Proslava Dostojevskega. Abon. A.

Sobota 25.: »Sovratnik ljudstva«. Ab. B.

Nedelja 26.: Ob 14 in pol: »Dedič velikega časa«. Otroška. Ob 19 in pol: »Poljska kri«. Izv.

Dramatična šola Narodnega gledališča. Pouk dramatične šole se vrši jutri dne 24. februarja ob pol 20. uri.

Sport.

: I. SSK Maribor ima v petek, dne 24. t. m. v klubovi sobi Grajske kleti ob 20. uri odborovo sejo. Vsled važnih razprav se želi prisotnost vseh gg. odbornikov.

: Evropsko prvenstvo v hokeju na ledu so si pridobili v St. Moritzu Čehi, premagali so v odločilnem boju z 3:2. Češkoslovaška si vedno bolj širi ugled po svetu z sportom.

Sokolstvo.

o Sokol v Murski Soboti je priredil 16. februarja t. l. v proslavo šestdesetletnice ustanovitve prvega sokolskega društva, lepo uspelo telovadno

akademijo. Na sporedu so bile poleg prostih vaj članov, gojenk in naraščajoče vaje z rutami na narodne pesmi, rajalne vaje deveterice s petjem, telovadne raznoterosti in vaje na bradlji. Najlepša točka so bile skupne proste vaje članov in članic, vaje ki so namenjene kot posebna točka Mariborske Sokolske Zupe na vsesokolskem zletu v Ljubljani leta 1922.

o Čehi o zletu v Ljubljani. Na Češkem vlada silno zanimanje za sokolski zlet v Ljubljani. O tem nam priča poročilo praških »N. Listov«, ki ga prinašamo v prevodu: Za najvažnejšo nalogo Sokolstva v letošnjem letu je bil proglašen zlet jugoslovenskega Sokolstva v Ljubljani. Tam se vrši zaeno tudi mednarodna tekma evropskih telovadnih zvez... V edinicah in župah se že vršijo jezikovni kurzi, osnovani so izletni fond, v katere vlagajo člani svoje prihranke za Ljubljano. Češkoslovaško Sokolstvo je že določilo program za svoj nastop; za vaje s kiji je došlo godbeno spremljanje za proste vaje je zložil godbo br. Karel Pospisil, a izdali jo bodo Jugosloveni sami. Naša želja je, da bi bil nastop Čehov kar najimpozantnejše tako po udeležbi kakor po telovadnem sodelovanju. Poleg telovadcev in telovadk se bo udeležilo zleta tudi veliko število članov netelovadcev, mož in žena, vendar pa si bodo tudi ti morali pridobiti vaje v sokolskem korakanju in nositi sokolski krog. Bratje Jugosloveni so bili zmiraj najzvestejši privrženci Tyršovega programa, zato so jih vedno sovražili in jih še sovražijo klerikalni krogi. Nedavno so na pr. jugoslovenski škofje vložili na kratka Aleksandra naslovljen protest proti uvajanju sokolskega telovadnega sistema v jugoslovenskih šolah. Od bratov Jugoslovenov je izšla inicijativa za zednjenje slovenskega, hrvaškega in srbskega Sokolstva in za ustanovitev enotne jugoslovenske zveze, oni so dali inicijativo za obnovitev Zveze slovenskega Sokolstva v dneh VII. zleta. Zato je naša dolžnost, da z obilno udeležbo podpremo sokolsko delo v Jugoslaviji. Pri tem nas ne sme motiti, da se je separatistični Sokol v Zagrebu (Wilsonov trg) odcepil od enotne Zveze in z njim tudi še nekoliko drugih društev. Vzroki, ki so povzročili ta razkol, so politični, ne pa sokolski, saj je separatistični Sokol že lansko leto porušil sokolsko disciplino in se ostentativno ni udeležil zleta v Osijeku. Naše simpatije veljajo onim, ki delajo za enotnost, ne pa tem, ki sejejo razdor. Naša udeležba bode bodrilo onim, ki

sanjajo o vseslovenski vzajemnosti, ki delajo in se bore zanjo. Po trinaestih letih bo češkoslovaško Sokolstvo zopet poletelo na slovenski jug. Bodi udeležba dostojna našega napredka po prevratu! Snujte potne sklade, pripravljajte se, bratje in sestre!

o Zakon o prisilni telesni vzgoji. Na Češkem pripravljajo zakon, s katerim hočejo ljudstvo prisiliti, da se skrbi za telesno vzgojo. Telovadba se bo uvedla v vse šole in zavode. Oproščeni bodo zgolj oni, pri katerih pride v poštev zdravstveni moment. Prisilna telesna vzgoja bi trajala do 24. leta. Seveda bi bila obvezna tudi za one, ki niso v nobenih zavodih in šolah. Tako bi si ves naraščaj uril telo in jačal duh. Ne dvomno bi to imelo globok učinek na razvoj vsega narodnega življenja.

Gospodarstvo.

g IV. mednarodni vzorčni velesejem v Pragi se bo vršil od 12. do 19. marca 1922. Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani je bilo doposlanih nekaj na ta sejem se nanašajočih informativnih brošur, ki so interesantom na razpolago.

g Trošarinski predpisi. Delegacija ministrstva financ je izdala 2. zvezek trošarinskih predpisov, ki obsega prvi del začasnega zakona o državnih trošarinah, takšah in pristojbinah z dne 27. junija 1921 ter popravke in dopolnitve k zakonu o državnih trošarinah in trošarinskemu pravilniku. Ti popravki in dopolnitve, ki so izšli na podstavi omenjenega začasnega zakona o državnih trošarinah z veljavnostjo izza dne 1. septembra 1921, so natisnjeni deloma na lepkih in deloma v ročni knjižici. Lepake je uporabiti za prilepljenje oziroma prepletenje izmenjanih določil v knjižici »Trošarinski predpisi«, izdani od delegacije leta 1921, in za ročno izvršitev malenkostnih popravkov omenjene knjižice v smislu navodil, ki so označena na lepkih samih. En izvoz te knjižice z lepaki vred stane 7.50 Din. Naročila in denar prejema izključno le »Gospodarski urad delegacije ministrstva financ v Ljubljani.« Če se pošlje denar po pošti, naj se pošlje s pošto nakaznico. Knjižica »Trošarinski predpisi 2. zvezek« z lepaki vred tvori s prvotno izdanimi trošarinskimi predpisi eno celoto. Nekaj izvodov »Trošarinskih predpisov« 1. zvezka je še na prodaj pri takojšnjem gospodarskem uradu po 7.50 D za izvod. Z drugim zvezkom skupno stanejo predpisi 15 dinarjev.

GOSPODARICA SVETA.

Avanturističen roman. Spisal: Karl Figdor. Prevel: R. R.

(Dalje.)

(18)

»Tu zadaš za liho, leži šola. Jutri, ko se naspite, vam jo pokažem. Pomislite, poseča jo že krog šestdeset kitajskih otrok. Ravno kar gradimo velik katehumenat. Ko bo dogotovljen, bomo pripravljali lahko po sto Kitajcev na enkrat na sveti krst. Jutri bodele videli tudi, da smo zgradili iz lastnih sredstev v takojšnji okolici že celo vrsto kapelic. Da, da, naša svet gre v klasje: toda delo ni lahko. Večina mojih mistijskih bratov gleda na Kitajce kakor na slepe pogane, toda nič ni bolj napačnega kakor to. Jaz se nisem nikoli mogel sprijazniti z ortodoksnimi mislimi, da imamo le mi katoliški kristjani monopol na resnico. Na svetu je toliko resnic, ki ena ne izključuje druge. To vse mi je postalo jasno šele v teh dolgih letih, odkar živim tu na Kitajskem. Mislim, da je zločin razbiči komu njegovo svetovno naziranje, v katerem se počuti varnega in zadovoljnega. Radi tega pa izvršujem moje miseljsko delo čisto drugače, kakor moji bratje. Jaz ne delam siloma proselitov, temveč poučujem le one, o katerih sem prepričan, da jih bo moj nauk osrečil. Oni, katere je uničilo življenje, oni, kateri so se izgubili, ki so trudni in slabotni, oni so moje ljudstvo. In verujte mi, da bodo ravno ti sčasoma kristjani, nad katerimi bo sam Bog imel veselje. To vzdržljivost in jasno presojanje mi je vcepil nek star Jud, ko sem ga hotel — mlad in strasten, kakor sem bil takrat — spreobrniti.

Čuli ste gotovo že, da se je nahajala tu v bližini v starih časih več stoletij židovska cerkvena občina. Njeni prebivalci so komaj v zadnjih desetletjih, rod za rod izumrli. Njihovo prejšnje bogastvo je izginilo že davno in že davno so minuli oni časi, ko je bila na cesarjeve stroške postavljena velika sinagoga. Kitajci niso nikdar poznali verskega sovraštva. Tu se je cenilo ljudi vedno po njihovi resnični vrednosti. Ugled teh židov je bil tako velik, da je moral ob gotovih časih poseben cesarski odposlanec zažgati kadilo pred tablo božjih zapovedi, pod katero je bilo zakopano osvobodilno pismo, katero jim je bila poklonila nekoč mingdžjska dinastija.

Toda to vse je že davno minulo. Slavna sinagoga je bila sicer potem, ko jo je nekoč v srednjem veku čisto uničila voda rumene reke, ki je stopila čez bregove, še v večjem obsegu zopet znova sezidana, razpad občine pa je uničil tudi njo. Danes stoji na njenem starem mestu doli ob reki samo še razvaline. Toda, kaj sem hotel reči: zadnji potomec te nekdanje svetle občine živi še danes. To je prastar mož, tako star, da nihče ne more z gotovostjo trditi, kdaj je bil rojen. Vsi so ga poznali, že očetje davno dorastlih sinov in tudi njihovi očetje. Kadarkoli sem ga videl, se mi je zazdelo, da ne more umreti, ker stoji ravno v sredini med preteklostjo in bodočnostjo.

Stari rabi živi doli ob reki, sredi razvalin starega templja v majhni bajtici in strah pred njim je tako velik, da se mu niti mladina ne upa približati. Od česa živi, ne ve nihče...

Na mojih potovanjih po okolici sem mnogokrat govoril z njim, tudi napram meni je bil začetkoma plašljiv in nezaupen. Končno pa sem ga vendar pripravil tako daleč, da sva se včasih po cele dobe ure razgovarjala o tem in onem svetu. Moje stališče v teh pogovorih ni bilo lahko, kajti on je moder, kakor prerok.

Še danes ne morem razumeti, kako mi je mogla pasti na um blazna misel, spreobrniti ravno njega. Ko je nekega dne opazil kam merijo moji poseti, je bilo na mah konec najinih odnosov. Par mrzlih besed od zgoraj navzdol in bilo mi je jasno, da je že zdavnaj prišel onkraj človeške potrebe po družbi. On ima svojega Boga v sebi še bolj močno in bolj iskreno, kakor pa mogoče jaz mojega. Njegovo ljudstvo so brezkone trume mrtvih, njegovo kraljestvo je velika preteklost.

Med patrovim pripovedovanjem so že davno končali z večerjo. Sedeli so pridržujoč sapa, da ne bi preslišali niti ene patrove besede o prastarem rabiju, o katerem jim je prišel pripovedovati sam, če da bi ga bili zato naprosili.

»Ker se za privatno rabo pečam tudi z židovsko zgodovino,« je rekel končno konzul, ko je pater prestopal, »me bo zelo veselilo, ako nam poveste še kaj več o tem starcu, pater Volfgang.«

»Več vam o rabiju pri najboljši volji ne morem povedati,« je vzkliknil pater ter se z veliko slastjo lotil vkuhanega badja.

»Ali niste nikoli slišali, da se nahajajo v tej židovski cerkveni občini stari manuskripti velike zgodovinske vrednosti?«

(Dalje prihodnjic.)

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Mala oznanila.

Kontorista ali kontoristinja slov. in nemškega jezika, strejepisja in knjigovodstva zmogni moč sprejme z 15. marcom t. l. s celo oskrbo v hiši paromlin J. Zadravec v Središču. Ponudbe z navedbo doseždnjega službovanja in zahtevkom plače je vpsolati imenovanemu. 265 2-2

Sprejme se čevljaraki učenec. Jurij Zanko, Zg. Radvanje pri Mariboru. 278

Tobakarne pozor! Ker imam večjo zalogo cigaretnega papirja in strojno ter imam namen to blago opustiti, razprodam to blago po lastni ceni. Interesenti naj se obrnejo na Martin Stadler, Maribor, Vetrinjska ulica 26. 276

Radi preselitve prodam popolnoma novo obloko. Blago izvrstno, nakup ugoden. Naslov peve uprava. 277

Kupi se glasovir, pianino in orkestrion. Restavracija Maribor, soba št. 10. 279

Vzamem posestvo v najem za dobo petih let. Naslov po ve uprava »Tabora«. 287 6-6

Dobre ohranjeno damsko kolo se kupi. Ponudbe na upravo »Tabora« pod št. 275. 3-2

Zepne ure, precizijske in stenske popravila najsolidnejše tiskar R. Bizjak, Maribor. Gospodarska ulica 16. 64

Patria 280
Cognac
Medicinal
Zagreb
čisti vinski destilat.
Dobiva se povsod!

POTNIKE ali ZASTOPNIKE
išče velika tovarna likera, rumca, konjaka in ostalih spirituoza. Ponudbe z obvestilom, v katerem krajju pozna reflektant najved mušterij, poslati na naslov: Postanski pretinac 41, Zagreb, glavna pošta. 286 10-7